

Oost en West, en Zuid en Noord! Verkondt alom het woord van vrede en zoen, gesticht in 't lekend bloed van Golgotha'. Christiaan David trekt 'naar 't verre Noord, waar thans geen oor het woord des kruises hoort'. En weldra ... 'Een lentedag des heils voor 't verre land der Eskimoos heeft over de aard geschenen, en Groenland is geen ijsland als voorhe-
nen'.

Dan Afrika, vooral getekend rond het zendingswerk van Van der Kemp. Een diep rampzalig continent, 'één nacht van zonde en jammer, angst en leed', vooral door de vloek van de slavenjacht. Van der Kemp, gehard door eigen leed, durfde het aan

om in het diepst der huilende woestijn
bij leeuwgebrul en sijfflend slanggeblies
in 't daaglijks dreigend lijfsgevaar
van moord en plondring, arglist en verraad
het reddend woord des kruises onbeschroomd
te brengen tot ontmenschte Kafferscharen,
barbaarscher duizendwerven dan barbaren.

Wel een uitermate hyperbolische schildering van de levensomstandigheden in de Oostkaap, en van de karaktertrekken van het Xhosa-volk. Maar zo wilde de lezer het natuurlijk graag horen.¹⁰

Tenslotte 'De zegepraal'. Als apotheose het visioen van de nieuwe bedeling: 'de schaar van heiligen in het blank gewaad der vrijgekochten van Gods Zoon, die zegeliedren zingen 't Lam ter eer'. Het einddoel van de wereldzending is bereikt.

Vandaag staan wij wel wat onwennig tegenover een dichtstuk als Koenens *De Christen-zending*, zeker wat de vormgeving betreft en de gezwollen taal. Men moet respect hebben voor zijn vermogen zijn vaak strofenlange, in elkaar gestrengelde zinnen toch steeds tot een taalkundig goed einde te brengen.

Inhoudelijk treffen ons verscheidene zaken. Allereerst natuurlijk de zware soteriologische accenten van zonde en verlorenheid, en verlossing door het offerbloed van het Lam. Hoe veelzijdig zijn onderwerpen ook gekozen zijn vanuit de geschiedenis van de zending, menig ander figuur had ook tot voorbeeld gesteld kunnen worden. De roomskatholieke missie ontbreekt ten enenmale. Azië (India, China!) blijft absent. Het zo bij Nederland betrokken zendingswerk in Nederlands-Indië komt niet in het zicht, wellicht mede omdat vanuit de hoek der Nederlandse zending nog weinig spectaculairs en stimulerends te melden was? Lofwaardig blijft.

10. Zie voor een langer citaat mijn *De levensgeschiedenis van J.Th. van der Kemp, tot zijn aankomst aan de Kaap*, Wageningen, 1972, bijlage VII.